

59.

11/12

591.95

DE

ANIMALIBVS SCYTHICIS

APVD PLINIVM

CONSENTIENTE

AMPLISSIMO PHILOSOPHORVM ORDINE

^{XIV}
DIE XVI IVLII MDCCLXXXI.

PRO SVMMIS IN PHILOSOPHIA HONORIBVS

DISPVTABIT

BLASIVS MERREM

BREMANVS.

GOETTINGAE,

TYPIS HENNINGII MARTINI GRAEPE, ACAD. TYPOGR.

Charles W. Richmond.
Apr. 11, 1904.

DE
ANIMALIBVS SCYTHICIS APVD PLINIVM.

Veterum de historia naturali scriptorum libros, quamuis eorum magna pars aut incertis, aut fabulose ornatis narrationibus repleta sit, nihilominus tamen ad cognoscendas eas mutationes, quae variorum animalium habitacula, viuendique rationem et instinctus spectant, et vtilis et cuiusque naturalis historiae cultori necessarios esse, nemo vnquam negare poterit, qui eos plane intelligere et recta de iis iudicia ferre valet. Inter alia multa, quae omnia hic commemorare alienum foret, ex illis discimus, animalia regiones, per institutam agrorum culturam, aut per auctam hominum multitudinem, sibi inhables redditas, reliquisse, in campis degentia sylvas petisse, et quae secura ante atque ferocia erant, tunc timida fugaciaque facta esse. In illis quoque multorum, a nostri etiam aevi scriptoribus reiterum errorum semina latent, multaque aut neglecta aut oblita apparent, vt ideo nobis saepe incitamenta iniicere possint, naturalia acriori quam solet studio summaque diligentia perferutandi. Quibus permotus, non ineptum fore mihi visum est, locum quendam Zoologi antiqui illustrare, eiusque explicationem Dissertationis inauguralis loco exhibere: plures eiusdem argumenti commentationes, quas in posterum pro viribus meis elaboratissimas atque absolutissimas reddere, et omni qua decet cum modestia proferre in animum induxi, eruditorum fauor et reprehensio aut eliciet aut opprimit.

Locus, quem mihi hunc in finem elegi, extat apud

PLINIVM IN HIST. NAT. LIB. VIII. CAP. 5.
SECT. HARD. 15. 16.

Paucissima Scythia gignit inopia fruticum ; pauca contermina illi Germania : insignia tamen boum ferorum genera , iubatos Bisontes 1), excellentique vi et velocitate Vros 2), quibus imperitum vulgus Bubalorum nomen imponit , cum id gignat Africa , vituli potius ceruique quadam similitudine 3). (*Seçf. Hard. 16.*) Septentrio fert et Equorum greges ferorum 4), sicut asinorum Asia et Africa. Praeterea Alcen , ni proceritas aurium et ceruicis distinguat , iumento similem : item natam in Scandinauia insula , nec vnquam visam in hoc vrbe , multis tamen narratam Achlin , haud dissimilem illi , sed nullo suffraginum flexu , ideoque non cubantem , sed acclinem arbori in somno , eaque incisa ad insidias capi ; alias velocitatis memoratae. Labrum ei superius praegrande ; ob id retrograditur in pacendo , ne , in priora tendens , inuoluatur 5). Tradunt in Paeonia feram , quae Bonafus vocetur , equina iuba , cetera tauro similem , cornibus ita in se flexis , vt non vtilia sint pugnae , quapropter fuga sibi auxiliari , reddentem in ea simum , interdum et trium iugerum longitudine , cuius contactus insequentes , vt ignis aliquis , amburat 6).

1) Iubatos Bisontes. — PLINIVS ex veteribus , qui adhuc supersunt , naturalis historiae scriptoribus primus est , qui Bisontis mentionem fecit ; Graecisque auctoribus , vel antea plane ignotus , vel tamen minus cognitus fuisse videtur a) ; neque postea a multis memo-

2) Nec Vros aut Bisontes habuerunt Graeci in experimentis. PLIN., XXVII. c. 10, s. H. 45.

memoratus est. Extant tamen descriptiones eius apud OPPIANVM b), et SOLINVM c), ex quarum comparatione, breuique PLINII de patria iubaque eius narratione, facile est coniecere, quale sit animal; nempe *Bos Bison* LINN. d), ex cuius germanico nomine *Wifent* latinum sine dubio ortum duxit. Occurrit insuper sub eodem hoc nomine apud SENECAM e) MARTIALEM ee) et PAVSANIAM f) et sine

A 3

nomi-

b) *Cyneg. II. 159. seqq.*

Ἔστιν ἀμαιομακτεον Φονιοῖς ταυροῖσι γενεθλόν,
 τοὺς καλεοῦσι Βισωνάς, ἐπεὶ πατρὸς τελεθουσι
 Βιστονίδος Θρηκῆς· ἀπαρ ἑλλαχόν εἶδεα τοιαῦτα·
 Φρικαλεὴν χαιτὴν μὲν ἐπωμαδὸν ἀμυθυσσοῦσιν
 Ἄνχεσι πιαλεοῖσι καὶ ἀρϕ' ἀταλοῖσι γενεοῖς·
 Οἷα τε λαχνηνέτες ἀριπρέπες εἶδος ἔχουσι
 Ξανθοκομοί, βλοσυροί, θηρῶν μέδεοντε λέοντες.
 Ὄξειαι κέραων δὲ πυριγλωχίνες ἀκῶμαι,
 Χαλκείοις γναμπτοῖσιν ἐπεικέλοι ἀγχιστροῖσιν.
 Ἀλλ' οὐχ ὡς ἕτεροι συνέναντιον ἀλλήλοισι
 Νευοῦσι στρυγερῶν κέραων ἐπικαρσίον ἀίχμην·
 ῥῆπτα δ' εἰσορῶντα πρὸς ἀνδρᾶ Φονία κεντρα.
 Τοῦνεκέν οἱ ποτε κεν τιν' ἐπιχρημψῶσι, κίχοντες
 Ἡ βροτον, ἢ τινα θηρᾶ, μετρηθρον αἰερούσι.
 Γλωσσα δὲ τοῖς στενῆ μὲν, ἀταρ τρηχεῖα μάλιστα,
 Οἷα σιδηροβροχιο πέλει τεχνασμα σιδηροῦ
 Γλωσσῆ δ' ἀμασσοντες ἀπο χροῶ λιχμαζούσι.

c) In hoc tractu (*scilicet* Germania) sane et in omni septentrionali plaga Bifontes frequentissimi, qui bouis feri similes, fetosi colla, iuba horridi, ultra tauros pernicitate vigent, capti alluescere manu nesciunt. SOLIN. c. 20.

d) *Bos Bison*. LINN. *syst. nat. I. p. 99.* ERXLEB. *regn. anim. p. 235.* *Bison*. BRISS. *regn. anim. p. 82.* Le *Bison*. BVFF. *hist. nat. XI. p. 284.* *Icones optimæ Berl. Samml. Vol. V. Pars I. RIDING. Betracht. tab. 37. Entwurf tab. 36. 37. 38.*

e) in *Hippolyto, vs 64.* Tibi villosi terga Bifontes,

nomine apud eundem g) et CALPURNIVM SICVLEVM h). Iam Germania exsul est, inuenitur autem adhuc in Polonia et America septentrionali. Accurationem de eo disquisitionem cum infra sequenti Bonasi descriptione coniungam.

2) Excellentique vi et velocitate Vros, quibus imperitum vulgus Bubalorum nomen imponit. — Auctor noster narrat, cornua eorum in tantum modum protendi, ut barbari septentrionales ex illis potent, vniisque binis capitis vnius cornua impleant i); et SOLINVS ob insignem capacitatem, ait, inter regias mensas potuum gerula fieri k). CAESAR l) magnitudinem Vrorum nimium augens, paulo tantum infra elephantos esse dicit, quoad formam autem, velocitatemque eorum optime cum PLINIO conuenit, eademque de cornibus

ee) *Speſtacul.* 23.

Illi ceſſit atrox Bubalus atque Biſon.

Lib. I. epigr. 105.

Turpes eſſeda quod trahunt Biſontes.

f) *X. c.* 13.

g) *IX. c. 21.* Ουτοι δε (ταυροι) οι εκ Ποιονων ες δε το αλλο σωμα δυναται, και αμφι το στερον μαλιſτα ειſι και την γενυν.

h) *Ecl.* 7. v. 60.

Vidimus et Tauros, quibus aut ceruice iubata
Deformis ſcapulis torus eminet, aut quibus hirtæ
Iactantur per colla iubæ, quibus aſpera mento
Barba jacet, tremuliſque rigent palearia fetis.

i) PLINIVS *XI. c.* 37. *f. H.* 45.

k) SOLIN. *cap.* 20.

l) Tertium eſt genus eorum, qui Vri appellantur. Hi ſunt magnitudine paulo infra elephantos, ſpecie et colore et figura tauri. Magna vis eorum et magna velocitas. — Adueſcere ad homines ac manueſcieri ne paruuli quidem excepti poſſunt. Amplitudo cornuum et figura et ſpecies multum a noſtrorum bouum cornibus differt. Haec ſtudioſe conquiſita ab labris argento circumcludunt, atque in ampliſſimis epulis pro poculis vtuntur. CAES. *bel. gal. VI. cap.* 28.

nibus refert, quorum magnitudinem SENECA quoque affirmat II): Boues quoque feri, secundum STRABONEM m) in Alpibus habitantes, hic pertinere mihi videntur, nisi forte sint Bisontes. *Vri* autem *sylvestres*, quorum VIRGILIUS n) meminit, minime cum hisce confundendos esse censeo: Italia nempe nulla fert bouum ferorum genera, nec alios boues hic intelligendos esse credo, nisi tauros domesticos, quos feritatis detrimentique, quod vineis inferunt, causa, poeta hoc nomine appellat, et alio quoque loco nn) eodem hoc nomine domesticos boues insignat. *Sylvestres* autem vocat locis scilicet syluestribus pascentes, haec namque veteres pro pabulo pecoris pratis praeferebant o). Sub *Bubali* nomine *Vrus*, quantum memini, apud MARTIALEM p) solum occurrit: *Vrus* autem nulla alia est bouum species, nisi *Tauri domestici*, in statu adhuc naturali viventis q). Habitabat olim in Germania et Scotia, nunc vero illic extirpatus, in Borussia, Polonia, Lithuania et Sibiria adhuc invenitur.

3) Bubalorum — cum id gignat Africa, vituli potius ceruicue quadam similitudine. — Varias de Bubalo Virorum doctorum sunt opiniones, quas recensere, antequam accuratiorem de eo

A 3

dif

ll) *Hippol. vs. 65.* Latisque feri cornibus *Vri*.

m) *IV. pag. 318.* Εχουσι δ' Αλπες και ιππους αργιους και βουας.

n) *Georg. II. vs. 374.*

an) *Ibid. III. vs. 532.* — et *Vris*.

Imparibus ductos alta ad donaria currus.

o) VARRO *de re rust. II. 5.* Pascuntur armenta commodissime in nemoribus, ubi virgulta et frons multa: hieme secundum mare, aestu abiguntur in montes frondosos. VIRG. *Georg. II. vs. 249.* &c.

p) *l. c. Spectac. 23.*

q) *Vrus.* GESN. *Quadrup. p. 157. c. fig.* RZACZ. *Pol. p. 220. Aust. p. 323.* Bos Taurus *Vrus.* LINN. *syst. nat. I. p. 98.* ERNL. *regn. an. p. 228.* L'Auerochs. BRISS. *regn. an. p. 18.* BVFF. *hist. nat. XI. p. 201.*

disquisitionem instituat, operae pretium duco. GESNERVS r) quamvis animal, quod sit veterum Bubalis ignorare videtur, oppugnans tamen eorum opinionibus, qui *Bouem Bubalium* (Italis *Buffalo*) esse rati sunt ex *Caprarum* genere esse docet. BELONIVS t) speciem esse credit *Bovis*, cui *Indici* v) est nomen. ALDROVANDVS primo an bouis huius species putandus sit ambigens, multaue de distinguendo Bubalo Bubalique locutus, figuram sibi ab Horatio Fontana communicatam *Antilopes Bubalis* exhibet, quam vero bouis speciem esse putat x): postea vero pro *Caprae* speciem habet, exhibetque icones *Capram Ibicem* vel *Rupicapram* sine dubio male delineatas referentes y). Post eum RAVIVS, quamvis, qualis sit, nesciat, *Bovis* tamen speciem esse putat z). FERRAVLT a), BVFFON b), PALLAS c), ERXLEBEN d) aliique denique

r) *Quadrup.* p. 139. et 330.

s) *Bubalus*. GESN. *Quadr.* p. 139. c. fig. *Buffelus* siue *Bubalus vulgaris*. ALDROV. *Bisulc.* p. 305. fig. p. 300. *Buffelus*. IONST. *Quadr.* p. 53. tab. 20. *Le Buffle*. BRISS. *regn. an.* p. 81. BVFF. *hist. nat.* XI. p. 284. tab. 25. *Bos Bubalis*. LINN. *syft. nat.* I. p. 99. ERXL. *regn. an.* p. 238. Optimam iconem varietatis nudae dedit RIDINGER in collectione septem tabularum, *Camelos, Bubalemque Bouem referentium*, tab. 6. 7.

t) *Obferuat.* p. 119.

v) *Bos Indicus*. LINN. *syft. nat.* I. p. 72. ERXL. *regn. an.* p. 240. *The little Indian Buffalo*. EDW. *birds* IV. tab. 200. *Le Zebu*. BVFF. *hist. nat.* XI. p. 285. 439. tab. 42. *Le petit boeuf de Belon*. Id. *ib.* p. 299.

x) *Quadr. bisulc.* p. 563. f. p. 565.

y) *Bisulc.* p. 935. fig. p. 936.

z) *Syn. quadr.* p. 83.

a) *Vache de Barbarie*. *Memoires pour serv. a l'hist. des anim.* II. p. 24. tab. 39.

b) *Le Bubale*. BVFF. *hist. nat.* XII. p. 294. tab. 37. 38. fig. I. 2.

c) *Antilope Bubalis*. PALL. *Spic. Zool.* I. p. 12. XII, p. 8. 16.

d) *Antilope Bubalis*. ERXL. *regn. an.* p. 291.

7

que *Antilopen Bubalem* esse vna voce declarauerunt, quam vero PERRAVLT Bouis speciem esse ratus est, facieque nimis bouina exhibet. Haec brevis est de Bubalo opinionum historia de quibus quae verae falsaeque sint, et quale sit animal, sub Bubali nomine intelligendum, nullò alio modo, quam breui ex veteribus scriptoribus collata descriptionum comparatione, melius diiudicari potest.

ARISTOTELES, PLINIVS, OPPIANVS et HESYCHIVS Ceruis, Capris, Rupicapris, Capreolisque eum adnumerant e), quibus itaque forma atque natura similem putandum esse censeo, quod etiam PLINIVS et SOLINVS docent f).

Cornua basi recta, recurua g), imbecillia, pugnaeque inutilia h).
Timidus et fugax est i).

Sanguis non spissatur, ob defectum fibrarum, vti sanguis Caprarum, Ceruorum etc. k).

Habitat in Africa l), in Nomadibus m) et Mauritania n).

Videa-

e) ARIST. *hist. an.* III. cap. 6. OPP. *Cyneg.* II. vs. 300. HESYCH. Βουβαλος δορκαδιον.

f) PLIN. *h. l.* SOLIN. cap. 20. Cum Bubali pene ad ceruinam faciem in Africa procreentur.

g) OPP. *Cyn.* II. vs. 303.

Και κεραων ορθαι μεν απο κρατος πεφουσι
Αρκεμονες προτενεις, υψου δ αυτις ποτι νωτων
Αψορροι νεουσι παλιγγαμπλοισιν ακωκαις.

h) ARIST. *part. an.* III. 2.

i) ARIST. l. c. Τα δε θηριωδη και μαχιμα αποφευγουσι.

k) ARIST. *hist. an.* III. 6. PLIN. XI. c. 38. f. H. 90. SOLIN. l. c.

l) PLIN. *h. l.* SOLINVS l. c.

m) HERODOTVS IV. cap. 192.

n) STRABO XVII. p. 1182.

Videamus nunc, quale sit animal Bubalus. Illos, qui *Bovis* speciem esse putant, maxime errare, ex eo patet, quod minime cum boue confundendum esse PLINIUS monet; et quod caprarum ceruorumue generi adnumerandum esse omnes et singuli de eo scriptores confirmant. Adde quoque, *Buffelum* hoc loco intelligere, absurdum etiam ea de causa esse, quia A. C. N. 398. primus in Europam aduectus, neque Africani sed Asiatici est originis. Neque tamen, quia est ex genere bouino; *Indicus Bos*, quamuis in Africa habitat, Bubalus habendus est, cum cornuum etiam figura maximopere a veterum descriptione aberret. Minime itaque errauerunt ii, qui ex *Caprarum* siue *Antiloparum* genere Bubalium esse contenderunt: diuersa haec namque genera a veteribus confundeantur. Ex cornuum itaque figura et patria iamiam videbimus quale sit animal Bubalus. *Antiloparum* paucae tantum existunt species, quarum cornua OPIANI descriptioni accommodare possumus; *Leucophaea* scilicet, *Rupicapra* et *Bubalis*, quam cum *Capra Dorcade* LINN. vnam eandemque constituere speciem nullus dubito. *Leucophaeam Antilopen* o) vero hic referendam esse minime credo, partim, quod cornibus vtatur falcatis potius, minimeque basi rectis, partim quod patria australior sit Africa & praesertim Caput Bonae Spei: ignotam itaque veteribus fuisse nullum est dubium. *Rupicaprae* cornua quidem optime cum descriptione *Oppiani* conueniunt, sed habitacula eius, Alpes scilicet Heluetiae non sinunt pro *Bubalo* eam accipere. Restat itaque sola *Antilope Bubalis*, siue *Capra Dorcas* LINN. quae an melius veterum descriptioni conueniat, videamus. ICONES ALDROVANDI p), SEBAE q), HOVT-VINI r), *Actorum Parisensium* s) et sceleti cornua eiusdem, quod

PER-

o) Blaue Boecke. KOLBE *Beschr. des Vorgeb.* pag. 141. The blew Antilope. PENN. *syn.* p. 24. *fig. capitis* p. 39. Antilope Leucophaea. PALL. *Spicil.* I, p. 6. XII, p. 12. ERXL. *regn. an.* p. 271.

p) *Bisulc.* pag. 565.

q) *Theaur.* I. tab. 42. *fig.* 4.

r) III. tab. 24. *fig.* 3. MÜLLERS *Linn, Natursyst.* I, tab. 24. *fig.* 3.

s) I, c. tab. 39.

PERRAVET descripsit, indiuidui, in illustris BVFFON opere delineati t), optime cum figura cornuum ab OPPIANO descriptorum conuenire mihi videntur. Exstant autem apud BVFFON v) et PENNANT x) cornuum delineationes descriptionesque, ab Ill. BVFFON et PALLAS pro Bubali quoque cornibus habitorum, minime cum prioribus conuenientium, neque OPPIANI descriptioni congruentium: duas itaque ex vna hac, exemplo PENNANTI, sed exclusis certe eius synonymis, constituendas esse species, iudico, quarum characteres & synonyma hic exhibeo.

ANTILOPE BUBALUS.

Cornibus crassis, rugosis, contortis, basi rectis, apice recuruatis, cauda apice floccosa, capite obtusiore.

Bubalus veterum. ALDROV. *bisulc.* p. 363. *fig. pag. 365.*

Vache de Barbarie. PERR. *Mem. pour seru. à l'hist. des an. II.* p. 24. *tab. 39.*

Cervus Ternamaçama. SEBAE *thes.* I. p. 69. *tab. 42. fig. 4.*

Le Bubale. BVFF. *hist. nat. XII.* p. 294. *tab. 37. icon. sceleti.*

Capra Dorcas. LINN. *sys. nat. I.* p. 69. (exclusis synonymis Raii et Hernand.) HOVTTVYN *natuur. Hist. III.* p. 213. *tab. 24. fig. 3.* MÜLLERS *Naturf. I.* p. 416. *tab. 24. fig. 3.*

The Cervine Antelope. PENN. *syn. pag. 37.*

Antilope Bubalis. ERXLEB. *regn. an. p. 289.*

ANTILOPE BARBATA.

Cornibus crassis, annulatis, lyratis, apicibus laevibus, rectissimis, extrorsum flexis, mento subbarbato, cauda apice floccosa.

BVFF.

t) *Hist. nat. XII. tab. 37.*

v) *Ib. tab. 38. fig. I. 2.*

x) *Fig. capitis p. 39.*

BVFF. *hist. nat.* XII. tab. 38. fig. 1. 2. *cranii cum cornibus.*

The Senegal Antelope. PENN. *syn. pag.* 38. fig. p. 39. *capitis.*
(exclusis synonymis.)

Antilope Bubalis. PALL. *Spic. I. pag.* 12. XII. *pag.* 8. et 16. (exclusis synonymis plerisque.)

Antilope Koba. ERXLEB. *regn. an. pag.* 293. (confusa Koba BVFF. cum Antilope Senegalensi PENN. eodem auctore praeuio.)

Hisce ita constitutis nullus dubito, quin ad priorem speciem Bubalus antiquorum referendus sit, cum qua an bene conueniat, an non, cuique recensitas descriptiones iconesque comparando, facile est inquirere.

4) Septentrio fert et equorum greges ferorum —

De illis GRÆCOS non scripsisse PLINIVS affirmat, y) locumque natalem valde dubium illis tribuit: veri tamen simile est, Scythiam Europæam siue Germaniam intellexisse. ARISTOTELES Syriæ esse incolas dicit z), HERODOTVS vero oras Hypanis Scythiæ fluii illis patriam adsignat a), et STRABO narrat, in Alpibus b) et Hispania c) eos habitare. Inueniuntur adhuc equi feri in Germaniæ syluis Senne et iuxta Kaiserswerth, qui ex feris omnino orti videntur, patre autem

y) XXVIII. cap. 10. f. H. 45. De equiferis non scripserunt Graeci. (quod autem ex locis Aristotelis & Herodoti mox citandis falsum esse facile quisque videt.)

z) *Mirabil. auscult. pag.* 703. ed. Casaub.

a) IV. cap. 52.

b) l. c. IV. pag. 318.

c) III. pag. 248. Φερει δε η Ιβερια δορκαδες πολλας, και ιππους αγριους.

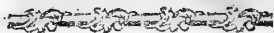
tem iam sunt cicure. In statu autem mere naturali circa Tanaim et per omnem Tartariam adhuc reperiuntur d).

5) Praeterea Alcen, ni proceritas aurium et cervicis distinguat, iumento similem: item natam in Scandinavia insula, nec unquam visam in hoc vrbe, multis tamen narratam Achlin, haud dissimilem illi, sed nullo suffraginum flexu, — alias velocitatis memoratae. Labrum ei superius praegrande; ob id retrograditur in pascendo, ne, in priora tendens, inuoluatur. — Descriptionem suam ex CAESARE e) PLINIVM defumisse facile quisque videt, aucta tamen narratione sua ex auctoribus ignotis. Neminem ante Ill. SCHNEIDER f) dubitasse memini, PLINIVM hoc loco idem animal diuersis nominibus descripsisse; quod vel incuria quadam, vel confusis plurium auctorum locis, factum esse videtur: conuenit namque optime cum CAESARIS descriptione *Alcis*, *Achlis* descriptio, neque vllius per librationum incuriam ortae loci huius transmutationis vestigia apud HARDVINVM vel REZZONICVM extant. Nullum itaque dubium est, Achlin Alcemque vnum

d) GMELINS *Reisen I. pag. 44. tab. 9. PALL. Reis. I. p. 211.*

e) CAES. *de bell. gall. VI. cap. 27.* Sunt item quae appellantur Alces. Harum est consimilis caprei figura, et varietas pellium, sed magnitudine paulo antecedunt, mutilaeque sunt cornibus et crura sine nodis articulisque habent, neque quietis causa procumbunt, neque si quo adhaerent casu conciderint, erigere sese aut subleuare possunt. His sunt arboros pro cubilibus; ad eas se adplicant, atque ita paulum modo reclinatae quietem capiunt: quarum ex vestigiis, quum est animaduersum a venatoribus, quo se recipere consuerint, omnes eo loco, aut ab radicibus subruunt, aut accidunt arbores tantum, vt summa species earum stantium relinquatur. Huc quum se consuetudine reclinauerint, infirmas arbores pondere affligunt atque vna ipsae concidunt.

f) *Programma de Achlide Plinii et Κολω Strab, Traj. ad Viadr. 1781. 4.*

ynum idemque animal esse. Difficilior vero, quale fit, disquisitiono est.

Cornua marī in superciliis, foeminae nulla g): nam quod PLINIVS nulla h), CAESAR vero mutila i) ei adferbant, exinde venit, quod vterque vel pullum vel foeminam deseriperit.

Proceritas aurium et cervicis k).

Iumentum, vel vti SOLINO, muli *similitudo* l).

Propensum labrum superius m).

Patria Septentrio, Scandinavia insula n), Germania o), et Gallia Celtica p).

Ex hisce iam dictis satis apparet minime cum Κολῶ STRABONIS vel *Antilope Saiga*, ut vult illustris SCHNEIDER Achilii

g) PAVS. V. c. 12. Ἀλλὰ μὲν γὰρ καὶ κεράτα ἐπὶ ταῖς οὐροῖσιν εἰσὺν οἱ ἀργεῖες, τὸ δὲ θήλυ οὐ φέρει τοπαράται.

h) h. l.

i) l. c.

k) PLIN. h. l.

l) PLIN. h. l. SOLIN. cap. 20. Est et Alces mulis comparanda. — Equo potius quam mulo Alce conuenit, et illum etiam a Plinio sub iumentum nomine intellectum esse, mihi videtur. PAVSANTIAE lib. IX. cap. 21. species dicitur cernum inter et camelum: εἶδος μὲν εὐαφου καὶ καμηλοῦ μεταξὺ.

m) PLIN. h. l. SOLIN. l. c. Adeo propenso labro, ut, nisi recedens in postera vestigia, pasci non queat.

n) PLIN. h. l. SOL, l. c.

o) CAESAR. l. c.

p) PAVS. ll. cc.

huius conuenire, cui opinioni et patria et descriptio contradicunt. Apud STRABONEM autem alio quodam loco, absque nomine, Alces, occurrit, optima de ea data ex POLYBIO descriptione q). Ex ea autem, quam protulit, veterum descriptione, quale sit animal Alces, eruere tentabo. Ex varietate pellium, magnitudineque quam CAESAR illi tribuit Capreas scilicet paulum maiore, verosimile fit, *Cervum Damam* LINN. hic esse intelligendum. Si autem patriam septentrionalem consideramus, deinde Romae nunquam visam esse, et magnitudinem quam PLINIUS et PAUSANIAS illi tribuunt, et proceritatem ceruicis, aurium, labiique superioris contemplamus, dilucide apparet minime cum *Cervio Dama*, quem *Platycerotem* PLINIUS r) vocat, Alcen comparandam esse. Quod autem CAESAR de varietate pellium et earum tanta paruitate narrat, aut pro pulli descriptione accipiendum est, aut potius relatis ad eum quibusdam commentis, tribuendum esse videtur; quippe cum suffraginum etiam flexum illis deneget. Inter *Cervum* autem *Tarandum*, *Cervamque Alcen* magis haerendum est. Sed neque collum tam procerum huic, neque labrum superius adeo propensum est, quam *Cervio Alci*, ex cuius quoque germanico nomine antiquo *Elk* siue *Elch* latinum nomen ortum esse, lubenter Ill. BUFFON s) adsentior. Multa vero falsa in Alcis huius naturali historia, a veris separanda sunt. Nam neque caret suffraginum flexu, neque est labro superiore in tantum propenso, uti PLINIUS et SOLINUS illud describunt, neque etiam retrograditur in pascendo; quamuis enim illi labium superius maius sit, quam in vlla alia ceruina specie, musculis tamen instructum est sufficientibus.

B 3

bus

q) IV. p. 318. Ἐχουσι δ' Ἀλπες καὶ ἰππίους ἀγρίους καὶ βοας. Φησὶ δὲ Πολύβιος, καὶ ἰδιόμορφον ζῶον γεννασθῆαι ἐν αὐταῖς, εὐλαφοειδὲς τὸ σχῆμα, πλὴν αὐχηνός καὶ θειχωμάτος; ταῦτα δὲ εἰκονοῦν τοῦ καπρῶν ὑπὸ δὲ τῷ γενεῖῳ πύρην αἰσχεῖν ὅσον σπιθαμίων ἀγκυρομόν, πολλῆς κερκῆς τὸ πᾶχος.

r) XI. c. 37. f. H. 45.

s) *Hist. nat.* XII. p. 82, cf. etiam BECKMANN *de hist. nat. vet. lib.* p. 199.

bus fatisque magnis ad illud eleuandum, vti optime *Parisienses* obserua-
uerunt t). Annotandum adhuc est, proceritatem cervicis non de
longitudine sed de crassitie potius, eiusque latitudine esse intelligen-
dum; collo namque breui Alces instructa est. Habitat adhuc Alce in bo-
realibus Europae, Asiae atque Americae regionibus; in Lapponia po-
tissimum, Noruegia, Scotia et Russia v).

Ill. KLEIN x) recte iamiam obseruauit animal illud quod *Ta-*
randi nomine PLINIVS y) descripsit, Alcen quoque sed masculum esse.
GESNERVS z) bouis speciem esse ratus est, quem Poloni *Tur* vocant,
quod vero nomen Vrum significat, quem hic minime intelligendum
esse facile quisque videt. Ill. autem BYFFON zz) aliique pro *Cervus*
Tarandus

t) *Mem. pour serv. à l'hist. des an. I. pag. 182.* La lèvre supérieure
étoit grande et détachée des gencives, mais non pas si grande, que
Solin la décrit, et que Pline la fait à l'animal qu'il appelle Machlis.
— Car ces auteurs disent, que cette bête est contrainte de paître à
recoulons, afin, d'empêcher que sa lèvre ne s'engage entre ses dents:
et nous avons observé dans la dissection, que la nature a autrement
parvû à cet inconvénient, par la grandeur et la force de muscles, qui
sont particulièrement destinés à élever cette lèvre supérieure.

v) Alces. GESN. *Quadr. pag. I. c. fig. foeminae mediocri.* ALDROV.
Bisulc. pag. 866. c. fig. maris et foeminae pessimis. BRISS. *regn. an.*
pag. 63. L'Elan. BVFF. *hist. nat. XII. pag. 79. tab. 7. maris.* PERR.
Mem. I. pag. 178. tab. 25. foem. Cervus Alces. LINN. *syst. nat. I.*
pag. 92. ERXL. *regn. an. pag. 298.* Elk-Deer. PENN. *syn. p. 40.*
tab. 7. foem. Icon optima. RIDING. *Betr. tab. 36. maris.*

x) *Quadr. pag. 24.*

y) *VIII. cap. 34. f. H. 25.* Mutat colores et Scytharum Tarandus—*Ta-*
rando magnitudo, quae boui: caput maius cervino, nec ab simile:
cornua ramosa: vngulae bifidae: villus magnitudine vrforum, sed
cum libuit sui coloris esse, asini similis est. Tergori tanta duritia,
vt thoraces ex eo faciant. Colorem omnium arborum, fruticum,
florum locorumque reddit, in quibus latet metuens, ideoque raro
capitur.

z) *Quadr. pag. 156.*

zz) *Hist. nat. XII. pag. 84.*

Tarando potius habendum esse censent, sed brevis veterum comparatio facile docebit, KLEINII opinionem horum esse praefendam. Vix operae pretium duco, lectores praemonere totam Auctoris nostri, AELIANI a) et SOLINI b) narrationem de colorum huius animalis mutatione, inter fabulas esse referendam.

Tarandus est *magnitudine* bouis c).

Vingulae bifidae d).

Cornua ramosa e).

Caput maius cervino nec abfimile f).

Villus longitudine vrsorum, *coloris* afinini g), vel vrsini h).

Tergori tanta durities, vt thoraces scutaque ex eo faciant Scythae, sagittis impenetrabilia i).

Haec

a) *Hist. an. II. cap. 16.* Ταρανδος δε το ζων, αλλ' ουτος γε θριξιν αυταις τρεπει εαυτον, και πολυχροιαν εργαζεται μυριαν, ως εκπληττει την οψιν.

b) *Cap. 30.* Hunc Tarandum affirmant, habitum metu vertere, et cum delitescat, fieri affimilem cuiunque rei proximauerit, siue illa faxo alba sit, seu fructeto virens, siue quam aliam referat qualitatem.

c) *PLIN. l. c. SOL. l. c.* Mittit et Tarandum boum magnitudine. *AEL. l. c.* και τα ιωτα παραπλησιας ταυρω και πο μεγαθος.

d) *PLIN. l. c. SOL. l. c.*

e) *PLIN. et SOL. II. cc.*

f) *PLIN. l. c. SOL. l. c.* capite cervino.

g) *PLIN. l. c.*

h) *SOL. l. c.* vrsino colore et pariter villo profundo.

i) *PLIN. l. c. AEL. l. c.* τουτου τοι και την δοραν αγαθην αντιπαλον αιχμη, ταις αυτων ασπισι περιτειναντες, νοουσι και οι Σκυθαι.

Habitat in Scythia k), nam certe SOLINVS errat, animal Aethiopicum dicens.

Haec omnia si cum *Tarando* & *Alce* comparamus, multa inuenimus cum hac optime congruentia, ab illo vero summopere diuersa. Magnitudine namque *Tarandus* multo minor est boue, cum *Alces* ad equinam fere magnitudinem accedat. Haec gaudet pilo multo longiore quam ille, neque *Tarando* tanta est durities pellis, cum *Alcis* globum fere plumbeum illudat, testante Illustrissimo A LINNE^{l)}); et ipse tergora in armamentario Bremano vidi, quae pro thoracibus inferuerant, omnesque ictus irritos fecerant.

Addam adhuc loci cuiusdam difficillimi maximeque vexati apud CAESAREM m) disquisitionem. Maxima inde orta est difficultas, quia CAESAR *unicum tantum cornu* in media fronte huic animali tribuit. Ill. BUFFON n) qui hunc locum, vti etiam foeminae cornua, cornuumque directio postulat, de *Cerno Tarando* intelligit, de cornuum anterioribus ramis interpretatur, qui etiam interdum tertium quoddam cornu in media fronte natum repraesentare videntur, vti etiam KLEINIL icon o) luculenter exhibet, et hanc opinionem confirmat. Cum vero CAESAR minime trium cornuum mentionem faciat, vel potius cetera bina peculiariter non describat, haec explicatio minus placet. Videamus itaque anne facilius hunc locum interpretari possimus, pro *unum cornu*, *utrum cornu* legendo, quae etiam lectio per-
vario-

k) PLIN. l. c. AEL. l. c. εστι δε Σκυθης.

l) LINN. *syst. nat.* I. pag. 93.

m) CAES. *de Bell. Gall.* VI. 26. Est bos cerui figura, cuius a media fronte inter aures vnum cornu exsistit excelsius, magisque directum his, quae nobis nota sunt, cornibus. Ab eius summo, sicut palmae, rami quam late diffunduntur. Eadem est foeminae marisque natura, eadem forma, magnitudoque cornuum.

n) *Hist. nat.* XII. p. 82.

o) *Quadr. tab.* I.

variōrum auctōrum locos probari potest p). Si vero haec lectio secundum Ill. RVHNKENIVM q) minime esset recipienda, non nimis auctum fore puto, si *utrumque* legeretur; neque amplius supererit, quare dubitemus, quale sit animal a CAESARE indicatum, *Cervus* nempe *Tarandus* LINN. r) qui optime cum cetera CAESARIS descriptione convenit.

6) Tradunt in Paeonia feram, quae Bonafus vocetur, equina iuba, cetera tauro similem, cornibus ita inflexis, ut non vtilia sint pugnae etc. — PLINIUS totum hunc locum ex ARISTOTELIS *hist. nat. IX. cap. 45.* mutuavit, ubi *Βονασσος* vocatur. (Caeteroquin pluribus locis apud hunc auctorem s),
Μονο-

p) VELL. PATERC. II. c. 34. et aliorum *utriusque* ordinis virorum. — Ad quem locum BYRERVS in notis: „exemplar vetus habet *utrius* „ordinis.” AVL. GELL. IX. 13. *Utris* summo studio pugnantibus — testante LIPSIO in MS. Gifellini, et secundum eundem apud LIVIUM XXXI. cap. 39. Frumenti spes, quae in oculos fuerat, *utros* pariter frustrata est — legendum est. Similes ellipses *τῶν* quae obviae sunt in vocibus *cuique*, *plerumque* &c. cf. VELL. PATERC. ed. Ruhnk. T. II. pag. 850.

q) *Ibid.* I. p. 190.

r) Rangifer. GESN. *Quadr.* p. 950. c. fig. mala. BRISS. *regn. an.* p. 92. *Cervus Groenlandicus.* EDW. *birds* I. tab. 51. BRISS. *regn. an.* pag. 88. Le Caribou. BRISS. *ibid.* pag. 91. Le Renne. BUFF. *hist. nat.* XII. p. 79; tab. 12. *sceleti.* *Cervus Tarandus.* LINN. *synt. nat.* I. pag. 93. ERXL. *regn. an.* pag. 304. Rein-Deer. PENN. *syn.* pag. 46. tab. 8. fig. I. bona. Icon optima. RIDING. *Betr.* tab. 37.

s) *Hist. an.* II. cap. 1. et 16. *Part. an.* III, 2: *Mirab. auscult.* p. 702. ubi *Βολινδρος* et *Μοναπος* vocatur; et hocce illi nomen inditum esse testatur quoque *hist. an.* IX. cap. 45. illic namque *Μοναπος* pro *Μονεπος* legendum esse credo.

Μονοπος nomine apud AELIANVM t) et Bonaci apud SOLINVM v) occurrit. Collatio discriptionum in veteribus scriptoribus obuiarum optime decebit, quale animal Bonafus sit.

Cornua spithamea vel paulo longiora, eaque amplitudine vt ημιχουον capere possint; nigra, splendentia, contorta, pugnae inepta z).

Dentes (primores) superiores nulli y).

Forma et caput bouinum z).

Magnitudo bouis sed fortior. Pellis eius expansa επτακλινον capit a).

Cervix et frons iuba longa, molli et crispa testae, ad oculos vsque pendula b).

Pedes

t) *Hist. an. VII. cap. 3.*

v) *Cap. 43.*

x) *Arist. hist. an. IX. cap. 45.* Κερατα δε γαμψα, κεκαμμενα προς αλληλα και αχρησα προς το αμυνεσθαι τω μεγεθει σπιθαμιαια, η μικρω μειζω. παχος τε ως τε χωρησαι μη πολλω ελαττον, ημιχουον εκατερον. Η δε μελανια καλη, και λιπαρα του κερατος. *Mirab. auscult. l. c. Part. anim. III, 2. PLIN. h. l. SOLIN. cap. 43.* Secundum SOLINI descriptionem cornua eadem sunt figura, qua Ovis Strepficerotus Linn. Cornua autem, ait, ita multiplici plexu in se recurrentia, vt si quis in ea offenderit non vulneretur — quod sine dubio ex male intellectis Plinii et Aristotelis locis ortum est.

y) *ARIST. hist. an. IX, 45.* Οδοντας δε τους ανωθεν ουχ εχει, ως περ ουδε βους.

z) *ARIST. l. c. Mirab. ausc. l. c. PLIN. h. l. SOLIN. c. 43.* Cui taurinum caput, ac deinceps corpus omne.

a) *ARIST. hist. an. IX. c. 45.* Το δε μεγεθος εστιν ηλικον ταιρου, και εστιν ογχοδεστερον η βους ου γαρ προμηκες εστι, το δε δερμα αυτου κατεχει εις επτακλινον αποταθεν. *Mir. ausc. l. c. AEL. l. c.*

b) *ARIST. hist. an. II. l. IX. 45.* Χαιτην εχει μεχρι της ακρωμιας ως περ

Pedes villosi, bifalci c).

Cauda brevis, bouinae similis d).

Tergus forte e). *Crinis mollis, fulvus f).*

Intestina bouinis similia g).

Caro lapida h).

Habitat in Paonia i). SOLINVS male Lydiam illi patriam assignat.

Mugitus bouinus k).

Saucius fugit l).

Defendit se calcitrando m), vel fimo suo comburente, ad quantum passus (PLINIVS et SOLINVS in ridiculam longitudinem

C 3

trium

ώσπερ ιππος, μαλακωτέρα δε η θριξ της του ιππου, και προς-εσταλμενη μαλλον — Το δε προκειμενον καθηκει επι τους αφθαλμους.
PLIN. *h. l.* SOLIN. *l. c.*

c) ARIST. *hist. an.* IX, 45. Σκελη δε δασευα και εστι διχηλον.

d) ARIST. *l. c.* Κερρον δ'ελαιτω, η κατα το μεγαθος, ομοιον τη του βοου.

e) ARIST. *l. c.* Δερμα δεχει προς τας πληγας ισχυρον.

f) ARIST. *l. c.* Χρωμα δεχει του τριχωματος ξανθον.

g) ARIST, *hist. an.* II, 16.

h) ARIST. *hist. an.* IX, 45. Εστι δε ηδικρεων. *Mirab. aufc.* *l. c.*

i) ARIST. *hist. an.* II, 1. IX, 45. *Mir. aufc.* pag. 702. PLIN. *h. l.* AELIAN. *l. c.*

k) ARIST. *hist. an.* IX, 45. Φωνην δ'ομοιαν βοι.

l) ARIST. *l. c.* Οταν δε πληγη φευγει.

m) ARIST. *l. c.* *Mirab. aufc.* pag. 702.

trium iugerum augment) eiaculando n), et eodem locum circumdat, quo partum suum edit o).

Facile quisque videt, bouem hunc nullum esse alium, quam *Bouem Bonasum* LINN. p). Omnes namque auctores, qui eius mentionem fecerunt, descriptionem ex ARISTOTELE mutuati sunt, neque quemquam illum postea vidisse memini. Icones JOHNSTONII q) fictas esse, quisque primo intuitu iudicabit, et HILL r) figuram dedit Bifontis, cornibus nimis auctis pictam atque ex ALDROVANDO s) defumtam. Facile itaque summo GESNERO et Ill. BUFFON assentio, qui Bifontem, Bonasumque vnius tantum animalis species esse rati sunt. Illustres vero huius aevi Zoologi, KLEIN t) BUFFON v) et omnium facile princeps, cuius vestigia eminus tantum sequi mihi liceat, PALLAS x) vltterius adhuc progressi, Vrum quoque cum hisce pro eadem specie habuerunt, neque nisi nomine differre, vel ad summum Bifontis varietatem constituere, opinati sunt. Varias autem adsunt rationes, quae me, quominus horum opinionioni assentirem, diu detinuerunt. Vri namque dorsum, si veterum descriptionibus fidem habemus, neque toro, neque iuba praeditum est, et cornibus ille magnis fortibusque, et forma, nihil fere a bouis cicuris facie diuersa gaudet: cum Bifonti e contrario cornua sint breuia, iuba longa, torusque

n) ARIST. *ll. cc. Part. an. III, 2.* PLIN. *h. l.* AEL. *l. c.* SOLIN. *l. c.*

o) ARIST. *hist. an. IX, 45.* Mir. *ausc. l. c.*

p) Bonasus. GESN. *Quadr. p. 145.* ALDROV. *Bisulc. p. 358.* RAI *syn. p. 71.* BRISS. *regn. an. p. 84.* LINN. *syst. nat. I. p. 99.* BYFF. *hist. nat. XI. p. 284.* ERXL. *regn. an. p. 234.*

q) *Quadr. tab. 18. 19.*

r) *Hist. of anim. tab. 28.*

s) *Bisulc. pag. 355.*

t) *Natürl. Ordn. der vierf. Thiere p. 12.*

u) *Hist. nat. XI. p. 284.*

x) *Nordische Beytr. I. Band I. Stück p. 1. ff.*

rusque dorſi, et cauda inſuper bouina multo breuior; quae omnia, imprimis vero varia cornuum ſtructura me impulerunt, vt diu diuerſa eſſe animalia, ratus ſim. Quae namque Ill. BUFFON de cornuum domeſticorum bouum tanta varietate narrat, ad boues quoque ſylueſtres applicare, regulae ab ipſo hoc Ill. Viro ſaepius prolatae, in animalibus nempe in ſtatu adhuc naturali degentibus multo pauciores quam in cultis inueniri varietates, quam maxime vetant. Si itaque etiam ſecundum Ill. PALLAS iuba longa, toruſque maior in bubus tantum aetate iamiam profectoribus inueniatur, intelligere tamen non poſſum, vnde Vri cornua tanto maiora quam Biſontibus oriantur, imprimis ſi hi pro ſenioribus Vris habendi ſunt. Boues autem feros cornibus in tantum modum protenſis praeditos exiſtere, exemplum a GESNERO y) de cornu ingenti a ſe viſo prolatum docet; quod vero Vri cornu fuiſſe ob tantam eius magnitudinem nullus dubito, quamuis ille Biſontis dicat. Haec ſunt varia illa dubia, quae mihi contra tantorum Virorum Biſontis cum Vro coniunctione, ſe obtulerunt. Cum autem pleraque dubia ex antiquis ſcriptoribus deſumpta, recentiorumque deſcriptiones aut ex iis mutuatae ſint, aut etiam omnia confundant: cum porro CAESAR vnicus fere ſcriptor ſit, qui Vri latiore deſcriptionem dedit, recentiorum autem de eo narrationes omnes ad Biſontem pertinere videantur, lubenter tantis viris aſſentio, qui diuerſa tantum nomina PLINIO et SOLINO in cauſis fuiſſe putant, vt quaſi diuerſa animalia Vrum et Biſontem deſcriberent. Fortaſſe namque cornuum magnitudo in ſingulis indiuiduis varia inuenitur, vel etiam a CAESARE et PLINIO nimis aucta eſt, et Vri Biſontisque nomen in variis Scythiae regionibus eidem animali datum eſt.

Jam vero ratio mihi reddenda eſt, quare, GESNERVM ſecutus, *Bonaſum* atque *Biſontem* pro iisdem animalibus habeam. ARISTOTELES nuſquam *Biſontis*, AELIANVS et PLINIUS vero nuſquam *Bonaſi*, niſi repetitis ARISTOTELIS verbis, mentionem fecerunt. Vtrique ergo nullum animal eo nomine, quo alter vſus erat praeditum, nouerant. Facile itaque fieri potuit, illos vnum idemque animal

mal nominibus tantum diuersis descripsisse. PLINIVS nimius erat compiler, quam vt accuratiorem eum huius rei disquisitionem instituisse credendum sit. Descriptiones autem amborum animalium optime conueniunt: id enim, quod ARISTOTELES de defensione Bonasi fumo narrat, ad fabulas referendum esse, nec dubitare licet, et ex aliis quoque comperuisse verosimile est. Cornua Bifontis, Bonasique bene conueniunt: PLINIVS quidem nullam cornuum Bifontis facit mentionem, OPIANI vero descriptio eorum figuram bene exhibet: intorta enim ea interdum esse RIDINGERIANAE plurimae Bifontis *icones* docent, quamuis ille, quem ipse vidi, et cuius delineatio in *Berlin: Samml. V. 1.* exstat, cornibus minus tortis praeditus erat. ARISTOTELES Bonaso iubam magnam tribuit, eademque est Bifontis: cauda insuper breuis, pilus mollis, color fusco-flauus, magnitudo, et, vt vno verbo dicam, tota Bonasi descriptio nimis eum Bifonte conuenit, quin pro vna eademque specie habendi sunt.

FERRATVM, p. 8, lin. 6. 398, lege 395.

SMITHSONIAN INSTITUTION LIBRARIES

3 9088 01348 8846